

uslova, priključit će se ribari seljačkim radnim zadrugama ili poljoprivrednim zadrugama, kao ribarski ogranci. Velik dio toga posla već je izvršen pa su ustrojeni mnogi ribarski ogranci, koji već uspješno rade, to više što im je sam rad potpuno olakšan, jer seljačke radne zadruge i poljoprivredne radne zadruge vrše cijeli administrativni posao a ujedno rade i kao instruktori u predgajanju ribara u duhu današnjice.

Da se taj zadatak potpuno izvrši, na cijelom području otvorenih voda, to je zadatak Glavnog zadružnog saveza i njegovih područnih organa, kotarskih poslovnih saveza, prvenstveno u suradnji s državnim poduzećima, jer su im ciljevi isti; samo tako će se moći pravilno ići naprijed, budući da su predstavnici poduzeća svaki dan na terenu i u vezi sa ribarskim zadrugama i ograncima, te poznaju točno stvari, kao i bitna svojstva pojedinih ribara, kojih danas ima još svakakvih.

Postoje još takozvane ribarske zadruge koje imaju samo naziv zadruge, a u stvari sastoje se od nekoliko kulaka, te se pravom mogu označiti kao dioničko društvo, jer ti kulački elementi vode tamo glavnu riječ, a proizvodna sredstva njihovo su lično vlasništvo i na taj način oni nemilosrdno izrabljuju siromašnog ribara, koji im je izručen na milost i nemilost, jer nema sredstava za nabavu potrebnog alata, a živi isključivo od ribarenja, koje mu je jedini izvor zarade. Takove divlje zadruge treba što prije rasturiti i sve negativne elemente isključiti, zadruge treba reorganizirati i postaviti ih na zdrav temelj, treba rad uskladiti sa načelima socijalističke privrede i stvoriti kolektivna proizvodna sredstva.

Dešava se i to, da se pojavi koji predstavnik zadružnog saveza na terenu, a koji ni ne poznaje taj kraj, niti slatkovodno ribarstvo uopće, a još manje ribarenje u pojedinim područjima, pa čisto iz neupućenosti poruši i ono pozitivno što već postoji. To se dešava, sve iz razloga što se predstavnik pri takvim posjetima na terenu ne poveže sa rukovodiocima državnih poduzeća nego tu ustanovu naprosto mimoiđe, kao da ona uopće ne postoji, ili možda nije ni važna. Smatramo, da je upravo potrebno, da se izaslanik zadružnog saveza ili prilikom terenskog obilaska poveže sa organima državnog poduzeća te tako uskladi svoj rad zajedničkim savjetovanjem, a onda i zajedničkim obilaskom terena. Onda neće doći do toga, da se iz neupućenosti ruši ono, što je zdravo i što su organi državnih poduzeća pod najtežim okolnostima stvorili svojim samoinicijativnim zalaganjem.

Tako se događa, da izaslanik Saveza nabasa na terenu na kojekakove tipove od ribara, koje mi vrlo dobro

poznamo te da primi lažne i netočne informacije, da ne u cilju da bi se kočio pravilni razvitak pozitivnog rada u ribarenju, jer takovi tipovi ne prezaju pred ničim, kad se radi o tome da se ometa pravilan rad. Takovih tipova ima još dosta u pojedinim mjestima konkretan slučaj je u mjestu Sotin, gdje su ribari priključeni kao ogranak seljačkoj zadrugi Ivo-Lola Ribar, a postoje dva profesionalna ribara kulaka, koji se nisu priključili, jer nisu htjeli ući sa svojom mimovinom u tu naprednu zadrugu već oni svim mogućim sredstvima nastoje ometati taj ogranak u pravilnom radu. Ti tipovi drže cijeli ribarski alat u svojim rukama, bave se ribo krađom, a vlasti ništa protiv njih ne poduzimaju, i ako su upozorene na to.

Postavlja se pitanje, šta će njima taj alat, kada oni više nisu ribari. Takav alat treba zaplijeniti i po procjembenoj komisiji otkupiti, te predati Seljačkoj radnoj zadrugi, koja će ga pravilno upotrebljavati i time koristiti zajednici. Ne smije se dogoditi, da ribarski alat leži neiskorišćen ili da služi ribokradicama za krađu općenarodne imovine.

Drugi slučaj se bilježi u selu Podgajci: Skoro svaki seljak ima po dvije do tri a i više vrški, kao i sakrivene čamce, te stim alatom oni krađu ribu, bez obzira na zaštitne propise. Tu narodne vlasti također treba da poduzmu korake, i da se taj alat zaplijeni.

Razumljivo je, da izaslanik Saveza, kako rekosmo, iz neupućenosti i ne poznavajući takove tipove, obično naiđe baš na njih, a oni onda sipaju svu silu pogrda i laži na državna poduzeća. To je i shvatljivo, jer ih državno poduzeće raskrinkava na svakom koraku i onemogućava im njihov sebični i štotočinski rad na uštrb narodne zajednice.

Zato je potrebno što prije sazvati zajedničku konferenciju predstavnika Glavnog zadružnog saveza i Glavne direkcije za slatkovodno ribarstvo uz prisustvovanje rukovodilaca državnih ribolovnih poduzeća, a sve u cilju proučavanja problematike o tom važnom pitanju, te da se konačno potpuno uskladi rad tako, da bi se učinio kraj svim eventualnim nehotećnim nesporazumcima i stvari postavile na ono mjesto gdje treba da budu.

Potrebna je najtješnja suradnja između Glavnog saveza i Glavne direkcije za slatkovodno ribarstvo s jedne strane te Kotarskih poslovnih saveza i državnih ribolovnih poduzeća s druge strane. Samo na taj način ćemo postići onaj cilj, za kojim ide cijeli naš narod tj. da potpuno preobrazimo naše ribarstvo u organizacione forme višega tipa, i da ga uskladimo sa socijalističkom privredom u našoj zemlji.

K. J.

Krivolov – veliko zlo

Po Zakonu o zaštiti općenarodne imovine i movine pod upravom države, stoji pod zaštitom toga zakona (član 1.) među estalim: sva općenarodna imovina i imovina pod upravom države. Po autentičnom tumačenju spada u općenarodnu imovinu ona imovina, koja je prije rata i za vrijeme okupacije predstavljala javnu svojinu. Za otvorene vode se može kazati, da su one bez sumnje općenarodna imovina. Po članu 8. istoga Zakona će se svako lice, koje učini krađu ili utaju imovine po članu 1., dakle općenarodne imovine, kazniti lišenjem slobode

do 3 godine, a u težim slučajevima lišenjem slobode sa prinudnim radom do dvije godine. Po Krivičnom Zakoniku, koji je objavljen 13. XII. 1947. g. postoji krivična odgovornost za djelo, koje je društveno-opasno. A kao djelo koje je društveno-opasno, navodi se uz ostala obilježja i ono djelo, koje ugrožava pravni poredak utvrđen saveznom Ustavom i ustavima narodnih republika.

Kad sve te pojmove, odredbe i definicije pobliže proučavamo i kad se pitamo, da li ribokradica odgovara onim elementima, koji su bitni po navedenim definicijama za

pojam krivičnog djela, onda moramo utvrditi slijedeće:

1. rijeke i ribe koje se nalaze u njima, predstavljaju općenarodnu imovinu,

2. značaj rijeka kao općenarodna imovina, osniva se na opće-pravnom poretku, koji je utvrđen saveznim Ustavom i predstavima narodnih republika, a općedržavna imovina predstavlja oblik socijalističkog vlasništva. Ugrožavanje je te imovine prema tome društveno-opasno djelo. Na taj način krivolov bez sumnje sadrži sve predušlove krivične odgovornosti po čl. 3. gl. II. Krivičnog zakonika, koji je objavljen 13. XII. 1947. g.

Među kaznama po čl. 28. ovoga zakona mogu se prema učincima krivičnih djela izreći kazne lišenja slobode sa prisilnim radom, kazna lišenja slobode, zabrana bavljenja određenim zanimanjem, novčana kazna, popravlanje štete.

Vidi se dakle, da je u Krivičnom zakoniku predviđen cio niz kazni, koje za ribokradicu zbilja dolaze u obzir. Nadalje postoje brojne odredbe o kažnjavanju prekršaja (Osnovni zakon o prekršajima), među koje se mogu bez sumnje lako ubrajati krađe ribe. Ne će biti teško naći obrazloženje za postupak i kažnjavanje ribokradica. Kad se u čl. 4. Krivičnog zakonika kaže, da se za krivično djelo može odrediti i kazna za njega propisati samo zakonom, onda se glede ribokradica iz svih navedenih razloga bez poteškoća može udovoljiti tome načelu i zahtjevu zakonodavca.

Krivolov i krađe ribe poprimili su upravo nevjerovatne razmjere. Najgori elementi i tipovi se bave tim žalosnim poslom, ne mareći za općenarodne interese, za interese državne zajednice, ne mareći za ekonomsku važnost ribe koju oni love, ne mareći za interese ishrane narodnih masa a mareći samo za svoje ružne špekulantske prohtjeve, za svoju požudu za lakom zaradom na račun onih ljudi, koji rade i kojima je riba potrebna za prehranu, ne mareći za to, da moramo čuvati ribu, da je ne smijemo uništavati i zloupotrebjavati za lično koristoljublje. I bez poznavanja raznih zakona i raznih pravnih pojmova i načela može se znati po zdravom razumu i po zdravom osjećaju svakog poštenog i svijesnog građanina, da je krađa ribe, lovljenje ribe sa nedopuštenim sredstvima i alatom, uništavanje ribe takvim postupcima pravo nedjelo, koje je za svaku osudu i koje zaslu-

žuje oštru i osjetljivu kaznu. Dnevna kronika ribarske struke puna je, naročito u posljednje vrijeme, tih slučajeva teških delikata protiv narodne imovine, kojom valja smatrati naše bogatstvo na ribama. Ribolov u predjelima, gdje je to iz važnih razloga općega interesa zabranjeno, lovljenje riba, koje po svim načelima urednog ribarskog gospodarstva još ne dolaze u obzir za to, upotreba oruđa koje uništava ribu kao što su ostve, dinamit ili drugi eksplozivi, u najnovije vrijeme upotreba smrtonosne električne struje, a i razne druge metode dokazuju da su ovi delikti već daleko izašli iz okvira skromna značenja i manje važnosti. Prijave se nižu kod narodnih vlasti, a ima slučajeva, gdje se protiv krivaca poduzimaju ozbiljne mjere. Ali treba učiniti ovu praksu općom praksom. Treba ići za tim, da ni jedno od ovih nedjela ne ostane nekažnjeno i da ni jedna kazna ne bude blaža nego što je potrebno obzirom na važne interese, koje valja štiti progonom krivaca, i da ni jedna kazna bude tako blaga, da svojom blagošću i svojom skromnošću u uporedbi sa koristima, koje krivac-špekulant crpi iz svog ružnog zanata, švercerskom prodajom ukradene ribe uz skupa pare, djeluje kao neko ohrabrenje za daljnji krivični rad. Potrebno je i to, da se protiv ribolovaca postupa svom mogućom brzinom, da se njihovi delikti kazne tada kad su još svježega datuma, tako da bi opća svijest o riziku ribokrađe postala sve neposrednija i jača. Ribokradica mora se uvjeriti, da će mu krađa ribe brzo donesti osjetljivu kaznu, a nikakove koristi. Danas kad ribarska privreda prelazi sve jače u isključivi državni, zadružni i društveni sektor, ribolov treba da postaje sve nepristupačiji ljudima, koji svojim djelima ozbiljno štete ribarskoj privredi kao cjelini i kao važnom dijelu općenarodne privrede.

Vrlo mnogo ovisi o mjesnim vlastima, naročito o kotarskim narodnim odborima. Tamo treba da se organizira energično proganjanje krivolovstva i da se uvjeri stanovništvo, da se prekršitelji reda na tome polju izlažu vrlo ozbiljnim posljedicama.

Samo sistematsko i energično gonjenje svih krivolovaca učiniti će kraj toj velikoj nevolji. Ribarska privreda, njezini organi treba da surađuju što jače sa narodnim vlastima u gonjenju ribokradica i u pojačavanju zaštite naše ribe.

Kako treba đubriti naše ribnjake?

Oskudica kreča i fosfora je pored ribljih bolesti najčešća i najjača košnica proizvodnje u ribnjačarstvu. Toj oskudici predusretamo vještačkim đubrenjem krečem i fosforom. Dodavanjem fosfata u vodu ribnjaka povećava se proizvodnja alga, a sa ovima bakterijsko stvaranje azota u ribnjaku. Krečenje, osim što desinficira ribnjak, ima svrhu da spriječi da fosforna kiselina, naročito u ilovastim tlima pređe u teško topive spojeve. Osim toga se krečem regulira sadržina ugljične kiseline u vodi ribnjaka, što je opet od velika značaja za učinak alga kod izmjene tvari (asimilacija). Te znanstvene spoznaje Wunder (1936) je za praksu prikazao u ovoj izreci: »Kreči, đubri fosforom, gaji podesne alge, (prije svega alge Aphanizomenom),* pa ćeš postići dobar rast šarana! »Izvršenje ovoga savjeta izgleda da je vrlo jednostavno, ali da nastupi že-

ljeni uspjeh, potrebno je pravilno đubriti. To znači: mora se odrediti prava vrsta đubreta najracionalnija količina đubreta, najbolje vrijeme i najpraktičniji način đubrenja. Prije svega treba imati u vidu, da se za Jugoslaviju obzirom na njezine druge klimatske prilike ne mogu bez daljnijega primijeniti srednjoevropska iskustva.

1. Vrsta đubreta

a) Kreč.

Najpraktičnije kreči se sa žeženim (gašenim) krečom (C a O). Gašeni kreč desinficira ribnjak i đubri ga. Za veće djelovanje trebamo ga po hektaru u manjim količinama nego druge vrste kreča. Naročito djeluje žeženi kreč na teškim glinenastim i ilovastim tlima.

b) fosfor.

Jugoslavenskom ribnjačarstvu stoje na raspolaganju 16—17% superfosfata. Superfosfat sadrži fosforu kise-

* Štapčaste alge